

Dokument namn: Elsäkerhetspolicy		Dokument nr:	
Framtaget av:		Godkänt av:	Version: 01
Datum:	Rev.datum:	Signatur:	Sida: 1 av 9

Elsäkerhetspolicy

- Vimmerby kommun

ÖVERGRIPANDE ELSÄKERHETSPOLICY

Vimmerby kommun (nedan kallat Kommunen) är innehavare av sina fastigheter med tillhörande elanläggningar och har därför det yttersta ansvaret för att anläggningarna är utförda och hålls i sådant skick att de ger nödvändig säkerhet för person och egendom. I sin roll som arbetsgivare har också Kommunen ansvaret för att varje arbete utförs på sådant sätt att kraven på nödvändig säkerhet för personalen uppfylls. Fastigheter som drivs av Vimmerby Energi & Miljö AB och Vimarhem AB omfattas inte av denna policy eller tillhörande verksamhetsledningssystem för elsäkerhet. För externa hyresgäster klargörs ansvarsfördelningen genom hyresavtal. Se även separat upprättad fastighetslista.

Avsikten med denna policy är att tydliggöra vilka som i organisationen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt arbetsmiljölagen, elsäkerhetslagen och ellagen tillsammans med de föreskrifter som utformats med stöd av dem. Policyn är ett grunddokument som på ett övergripande sätt anger ramarna för Kommunens elsäkerhetsarbete och som är en del av Kommunens övergripande arbetsmiljöarbete. Elsäkerhetsorganisationen ska vara fastställd och hållas aktuell samt skriftligen delegerad.

Elsäkerhetspolicyn skall säkerställa en hög nivå på elsäkerhetsarbetet inom Vimmerby kommuns verksamhetsområden på så sätt att eltillbud, elolycksfall och skador på anställd personal, besökare, entreprenörer samt egendom i möjligaste mån undviks.

Med hög elsäkerhet följer automatiskt hög tillgänglighet på elförsörjningen, dvs färre och kortare elavbrott. Ingen verksamhet kan bedrivas på ett effektivt sätt utan en väl fungerande elförsörjning. Hela Kommunens verksamhet är alltså beroende av att elsäkerhetsarbetet fungerar på bästa sätt. Denna policy med tillhörande dokument skall ses som ett verktyg och medel för att uppnå detta.

Denna policy ska hållas aktuell och revideras vid förändringar i organisation eller vid annan förändring som därigenom gör dessa handlingar felaktiga.

Datum

Ort

Carolina Lejonram
Kommundirektör
Vimmerby kommun

Dokument namn: Elsäkerhetspolicy		Dokument nr:	
Framtaget av:		Godkänt av:	Version: 01
Datum:	Rev.datum:	Signatur:	Sida: 2 av 9

INNEHÅLL

1.1	Bakgrund	3
1.1.1	Innehavarens ansvar	3
1.1.2	Arbetsgivarens ansvar	3
1.2	Begreppsförklaringar	3
1.3	Grundförutsättningar för Kommunens elsäkerhetspolicy	5
1.4	Innehavarens och arbetsgivarens elansvar	6
1.4.1	Elanläggningsansvaret	6
1.4.2	Generell bild över ansvarsfördelningen	7
1.4.3	Arbetsgivaransvaret/Personsäkerhetsansvaret	7
1.5	Delegering av arbetsuppgift	8
1.6	Olyckor och tillbud.....	9

Dokument namn: Elsäkerhetspolicy		Dokument nr:	
Framtaget av:		Godkänt av:	Version: 01
Datum:	Rev.datum:	Signatur:	Sida: 3 av 9

1.1 BAKGRUND

Beskrivning av hur de lagar och myndighetsbestämmelser som gäller elansvaret skall tillämpas.

För att säkerställa att de riktlinjer som beslutats i denna policy följs och verifieras har ett "Verksamhetsledningssystem för Elsäkerhet" upprättats. Dokumentationen innehåller uppgifter om vem/vilka som ansvarar för vad, delegeringshandlingar, rutin för periodisk och särskild kontroll, utbildningsplaner etc. Innehållet i Verksamhetsledningssystemet för Elsäkerhet ska fortlöpande uppdateras och kompletteras vid behov och ska vara en samlad dokumentation för elsäkerheten inom Kommunens verksamhetsområden.

1.1.1 Innehavarens ansvar

Ellagstiftningen lägger huvudansvaret för utförande och skötsel av en starkströmsanläggning på innehavaren. Ellagstiftningen omfattar alla verksamheter med starkström, oavsett om innehavaren är arbetsgivare eller ej. Den berör skydd för såväl personer som egendom.

Ansvar innebär att säkerställa att regelverket följs, förebygga olyckor och tillbud och i yttersta fall bära de rättsliga följderna av en handling eller en underlåtenhet. Innehavare av en elektrisk anläggning är "den person som råder över och ansvarar för egendom, t ex genom ägande, arrende, hyresavtal, kontrakt, servitut eller köp".

1.1.2 Arbetsgivarens ansvar

En grundregel i arbetsmiljölagen är att arbetsgivaren har huvudansvaret för arbetsmiljön och skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att skydda de anställda mot skada. Förutom denna lag regleras arbetsmiljöarbetet av Elsäkerhetsverkets starkströmsföreskrifter samt i gällande svensk standard.

Det juridiska ansvaret för verksamhetsområdet bärs ytterst av Kommunen. Med hänsyn till verksamhetens omfattning måste dock arbetsuppgifter delegeras inom starkströmsområdet till personer med erforderlig kunskap för att därigenom kunna uppfylla ansvaret.

Ansvarsbilden måste vara tydlig, dvs det får inte råda tvivel hos de personer som utför någon form av elarbete eller berörda chefer, eller person i liknande ställning, om vem som har ansvaret för respektive arbetsuppgift. För att kunna uppfylla ansvaret är det nödvändigt:

- Att en tydlig organisation och ansvarsfördelning finns
- Att den elanläggningsansvarige ges behövliga förutsättningar för sitt arbete
- Att elsäkerhetsledare utses för varje elarbete
- Att personalen som utför elarbete har erforderlig utrustning och kompetens

1.2 BEGREPPSFÖRKLARINGAR

Elanläggning

Fastigheter med anläggning och utrustning ansluten till elnätet och som faller inom Kommunens ansvarsområde.

Elektrisk anläggning

En anläggning för produktion, överföring eller användning av el med de särskilda föremål som finns i anläggningen och som behövs för driften av den.
(Elsäkerhetsverkets handbok)

Dokument namn: Elsäkerhetspolicy		Dokument nr:	
Framtaget av:		Godkänt av:	Version: 01
Datum:	Rev.datum:	Signatur:	Sida: 4 av 9

Det kan även vara all elektrisk utrustning som används för generering, överföring, omvandling, distribution och nyttjande av elektrisk energi. (SS-EN 50110-1)

Elarbete

Varje form av elektriskt arbete i yrkesmässig verksamhet där det kan finnas en elektrisk fara.

Elektriskt arbete

Arbete på eller nära en elektrisk anläggning, såsom provning, mätning, reparation, utbyte, ändring, utvidgning, uppförande, underhåll och besiktning.

Elanläggningsansvar

Ansvar som syftar till att säkerställa att ellagstiftningens krav beträffande utförande och kontroll av starkströmsanläggningar är uppfyllda.

Elanläggningsansvarig

Person som fått det övergripande ansvaret att säkerställa elanläggningens säkra skötsel genom att besluta om regler, organisation och arbetsrutiner.

Eldriftledare

Person som under arbetet ansvarar för den elektriska anläggningens säkra skötsel/drift. Vimmerby Kommun köper denna tjänst av sina ramavtalsleverantörer.

Elinstallationsarbete

Arbete som skall utföras utav Elsäkerhetsverket auktoriserad elinstallatör eller av yrkesman som omfattas av ett elinstallationsföretags egenkontrollprogram.

Elinstallatör

En person som av Elsäkerhetsverket meddelats auktorisation att utföra elinstallationsarbete.

Elinstallatör för regelefterlevnad

Rollen Elinstallatör för regelefterlevnad ska stötta ledningen i arbetet med att se till att företaget följer reglerna. Alla företag som utför elinstallationsarbete på någon annans anläggning måste registrera sig hos Elsäkerhetsverket. Vid registreringstillfället måste företaget bland annat ange vem som är deras utsedda Elinstallatör för regelefterlevnad.

Elsäkerhetsledare

Person som fått arbetsuppgiften att direkt ansvara för ett arbetes utförande med avseende på arbetsmiljö på en arbetsplats.

Fackkunnig person

Person som har lämplig utbildning, kunskap, och erfarenhet för att kunna analysera risker och undvika riskkällor som elektricitet kan medföra.

Fortlöpande kontroll

Kontroll av elanläggning som systematiskt skall göras för att eventuella skador eller brister skall upptäckas och åtgärdas så snart som möjligt, i syfte att ge nödvändig säkerhet för personer, husdjur och egendom. Kontrollen ska vara anpassad till anläggningens beskaffenhet, ålder, omgivande miljö och användning.

Dokument namn: Elsäkerhetspolicy		Dokument nr:	
Framtaget av:		Godkänt av:	Version: 01
Datum:	Rev.datum:	Signatur:	Sida: 5 av 9

Instruerad person	Person som instruerats tillräckligt av fackkunnig person för att kunna undvika faror som elektricitet kan medföra.
Internkontroll	Internkontroll i elsäkerhetsarbetet är att systematiskt planera, genomföra och följa upp verksamheten så att arbetsmiljökraven uppfylls.
Lekman	Person som inte är fackkunnig eller instruerad.
Personsäkerhetsansvar	Arbetsmiljöansvar som syftar till att säkerställa att ellagstiftningens krav beträffande personer säkerhet vid skötsel av starkströmsanläggningar är uppfyllda.
Skötsel	All verksamhet inklusive arbete som behövs för att den elektriska anläggningen ska fungera.
Starkströmsanläggning	Anläggning för sådan spänning, strömstyrka eller frekvens som kan vara farlig för personer eller egendom.
Särskild kontroll	Noggrann kontroll av anläggningen med bestämda tidsintervall, vilka ska fastställas av anläggningens innehavare och anpassas till anläggningens utförande och användning.
Övriga elarbeten	Arbete som får utföras av annan än elinstallatör eller yrkesman som omfattas av ett elinstallationsföretags egenkontrollprogram. Den som utför eller ansvarar för åtgärderna skall ha erforderlig kännedom om gällande krav för respektive åtgärd.

1.3 GRUNDFÖRUTSÄTTNINGAR FÖR KOMMUNENS ELSÄKERHETSPOLICY

Inom Vimmerby kommun gäller att följande speciellt beaktas vid arbete i Kommunens elanläggningar:

- Att skötsel av elektriska starkströmsanläggningar skall utföras enligt gällande föreskrifter och svensk standard.
- Att klargöra vem som är anläggningsinnehavare samt fastställa fysiska gränssnitt för detta innehav.
- Att inget elarbete i någon form får förekomma om man inte skriftligen har delegerats uppgiften.
- Att entreprenörer informeras om vilka regler och policy som gäller inom Kommunens verksamhet.
- Att information och utbildning i elsäkerhetsfrågor sker och att detta samordnas i möjligaste mån inom Kommunen.
- Att alla elinstallationsarbeten utförs av elinstallationsföretag med egenkontrollprogram.
- Att elsäkerhetsledare ska utses genom en fastställd rutin för varje elarbete där en elektrisk risk finns.

Dokument namn: Elsäkerhetspolicy		Dokument nr:	
Framtaget av:		Godkänt av:	Version: 01
Datum:	Rev.datum:	Signatur:	Sida: 6 av 9

1.4 INNEHAVARENS OCH ARBETSGIVARENS ELANSVAR

I gällande ellagstiftning förekommer följande ansvarsområden:

- Elanläggningsansvaret – Innehavarens ansvar
- Personsäkerhetsansvaret – Arbetsgivarens ansvar

1.4.1 Elanläggningsansvaret

Innehavarens ansvar regleras i första hand genom Elsäkerhetslagen (SFS 2016:732) och Elsäkerhetsförordningen (SFS 2017:218). Där anges att anläggningens innehavare har det övergripande ansvaret för anläggningen, dess utförande och skötsel. I detta övergripande ansvar ingår att de personer som han anlitar för skötsel av anläggningen skall vara lämpade för detta.

Alla innehavare av en elanläggning är skyldiga att:

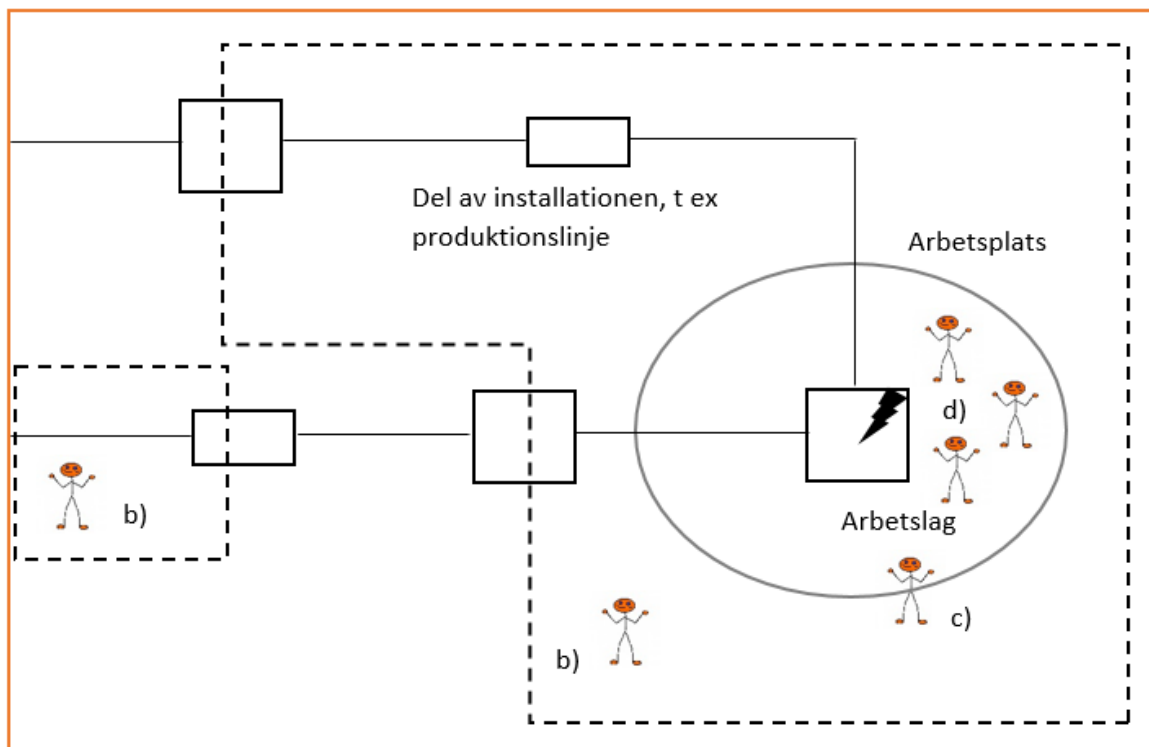
- fortlöpande se till att anläggningen är säker, både mot person- och sakskador
- åtgärda anläggningen om brister upptäcks
- ge elinstallationsföretagen som anlitas den information om anläggningen och arbetet som behövs
- kontrollera att den som utför elinstallationsarbete på anläggningen finns i Elsäkerhetsverkets register över elinstallationsföretag

Detaljerade anvisningar om Innehavarens ansvar ges i Elsäkerhetsverkets föreskrifter och allmänna råd om hur elektriska starkströmsanläggningar ska vara utförda (ELSÄK-FS 2008:1), Elsäkerhetsverkets föreskrifter och allmänna råd om innehavarens kontroll av elektriska starkströmsanläggningar och elektriska anordningar (ELSÄK-FS 2008:3), Elsäkerhetsförordningen samt i gällande svensk standard.

Med innehavare avses den som rent faktiskt innehar en anläggning oavsett om det grundar sig på ägande- eller nyttjanderätt. Eftersom dessa personer ofta inte är vare sig utbildade eller innehar någon större erfarenhet av elinstallationer och dess underhåll och skötsel, krävs att Innehavare anlitar hjälp. Det kan ske genom att man anställer lämplig personal eller att man köper in tjänsten internt eller externt. Observera att ansvaret inte kan delegeras. Delegering kan endast göras av arbetsuppgifter som är kopplade till ansvaret. Delegering av Innehavarens arbetsuppgifter skall därför göras till en Elanläggningsansvarig. Ansvaret ligger kvar hos Innehavaren vilket innebär att han eller hon fortfarande ska ha en övergripande tillsyn över att den upprättade elorganisationen eller att det upprättade avtalet fungerar på ett tillfredställande sätt.

Dokument namn: Elsäkerhetspolicy		Dokument nr:	
Framtaget av:		Godkänt av:	
Version: 01		Sida: 7 av 9	
Datum:	Rev.datum:	Signatur:	

1.4.2 Generell bild över ansvarsfördelningen

a) Övergripande ansvar för den elektriska anläggningen (dygnet runt)

Förklaring

- a) Elanläggningsansvarig
- b) Eldriftledare
- c) Elsäkerhetsledare
- d) Medlem i arbetslaget

1.4.3 Arbetsgivaransvaret/Personsäkerhetsansvaret

Arbetsgivarens ansvar beträffande elarbeten regleras även i Arbetsmiljölagen.

”Arbetsgivaren ska systematiskt planera, leda och kontrollera verksamheten på ett sätt som leder till att arbetsmiljön uppfyller föreskrivna krav på en god arbetsmiljö.” *”Arbetsgivaren ska förvissa sig om att arbetstagaren har den utbildning som behövs och vet vad han har att iaktta för att undgå riskerna i arbetet.”*

Grundkraven är alltså samma oavsett vilken typ av arbete det är frågan om.

- För varje arbete där det finns en elektrisk fara skall det finnas en elsäkerhetsplanering.
- I planeringen ska det ingå att utse vem eller vilka som skall säkerställa att säkerhetsåtgärder vidtas. En sådan utsedd person kallas elsäkerhetsledare.

Dokument namn: Elsäkerhetspolicy		Dokument nr:	
Framtaget av:		Godkänt av:	Version: 01
Datum:	Rev.datum:	Signatur:	Sida: 8 av 9

- Den som utför planeringen skall ha sådana kunskaper att planeringen ger betryggande säkerhet mot elektrisk fara. Planeringen ska omfatta alla som direkt eller indirekt berörs av arbetet eller faran.
- Förvissa sig om att arbetstagaren har den utbildning och utrustning som behövs för att undgå riskerna i arbetet.
- Se till att endast arbetstagare som har fått tillräckliga instruktioner får tillträde till områden där det finns en påtaglig risk för ohälsa eller olycksfall.

1.4.3.1 Eldriftledare

Eldriftledare är den person som under arbetet ansvarar för den elektriska anläggningens säkra skötsel. Antingen kan elanläggningsansvarig själv vara eldriftledare eller så kan denne utse någon som för en del av anläggningen, för arbetet, är eldriftledare. Denna person har att bedöma arbetets sannolika inverkan på den elektriska anläggningen eller på de delar av den som denna person ansvarar för samt den elektriska anläggningens påverkan på de personer som utför arbetet. Endast eldriftledaren får lämna medgivande till att arbete/underhållsarbete får utföras. Vid elarbeten inom Vimmerby kommuns verksamhet fullgör elsäkerhetsledaren även funktionen som eldriftledare om inget annat avtalats. När annan juridisk person utför arbeten på Kommunens uppdrag övergår rollerna eldriftledare och elsäkerhetsledare till leverantören. Kommunen utser vid behov elsäkerhetssamordnare.

1.4.3.2 Elsäkerhetsledare

För arbeten ska en ansvarig person, elsäkerhetsledare, finnas utsedd för att säkerställa att elarbetet utförs säkert. Elsäkerhetsledaren kan vara samma person som den som utför arbetet eller den person som är utsedd elinstallatör. Deltar flera personer i arbetet gäller att en har uppgiften som elsäkerhetsledare. Elsäkerhetsledare utses enligt fastställd skriftlig rutin, "Delegering Elsäkerhetsledare".

1.4.3.3 Övriga elarbeten

Verksamhet med el kan hos Kommunen förekomma i mycket varierande omfattning från ren elinstallationsverksamhet till arbeten som ej är elinstallationsarbeten, benämnda *övriga elarbeten* i denna policy. Angivande av vilka typer av elarbeten som en medarbetare får utföra regleras i en särskild delegering "Delegering av elarbetsuppgifter". Här anges vilka eventuella övriga elarbeten som vederbörande får utföra, byte av säkringar, byte av glödlampor, byte av vägguttag etc. Den chef som har personsäkerhetsansvaret ska även ha en personalförteckning över berörda personer.

1.4.3.4 Repetition av kunskaper och fortbildning

Personalen behöver löpande uppdateras med förändringar i regelverk och arbetsmetoder som påverkar de arbeten vi utför. Fortbildning av samtlig personal som utför elarbete sker regelbundet enligt upprättad utbildningsplan, elsäkerhetsdokument och delegeringar. Enskilda medarbetares kompetens dokumenteras i personliga kompetenskort.

1.4.3.5 Organisation

Arbetsgivaransvaret, vad gäller elarbete, innehas av närmaste chef. Se även fastställd elsäkerhetsorganisation i dokument "Organisationsschema Elsäkerhet".

1.5 DELEGERING AV ARBETSUPPGIFT

Delegering får ske när det är nödvändigt att fördela arbetsuppgifterna inom Kommunen. Exempel på detta är när den ansvarige inte har kompetens eller möjlighet att utföra arbetsuppgifterna. De

Dokument namn: Elsäkerhetspolicy		Dokument nr:	
Framtaget av:		Godkänt av:	Version: 01
Datum:	Rev.datum:	Signatur:	Sida: 9 av 9

arbetsuppgifter som ingår i de båda ansvarsområdena behöver ofta delegeras. Delegering innebär att en direkt underställd i organisationen utses att utföra vissa angivna arbetsuppgifter. Med delegering skall följa tillräckliga resurser och befogenheter. Den till vilken arbetsuppgifterna delegerats skall ha erforderlig kompetens för att utföra dessa. Vidaredelegering kan göras endast om det särskilt anges att detta medges av den ansvarige. Delegering utesluter inte tillsyn och kontroll av chefen.

Delegering skall vara skriftlig, följande skall bland annat klart framgå:

- Vem som har arbetsuppgifterna kopplade till ansvaret.
- Vilka arbetsuppgifter som delegeras.
- Vilka beslutsbefogenheter som ingår i delegationen, ekonomiska och personella resurser.
- Om och i vilken omfattning vidaredelegeringar får göras.
- Principer för uppsägning av delegeringen.

1.6 OLYCKOR OCH TILLBUD

Enligt Arbetsmiljöförordningen ska arbetsgivaren (ansvarig chef) utan dröjsmål underrätta Arbetsmiljöverket om dödsfall eller svårare personskada som har inträffat i samband med arbetets utförande. En arbetsgivare ska också utan dröjsmål underrätta Arbetsmiljöverket om skador i samband med arbetet som drabbat flera arbetstagare samtidigt. Detsamma gäller vid tillbud som inneburit allvarlig fara för liv och hälsa.

För att kunna förebygga olyckor är det väsentligt att varje medarbetare rapporterar av elektricitet orsakade tillbud och olyckor till eldriftledaren. Eldriftledaren ska i sin tur meddela berörd chef som har arbetsuppgiften att uppfylla personsäkerhetsansvaret. Även tillbud som inte är allvarliga kan utgöra en grund i det förebyggande arbetet.